

GIAO DỊCH PHÁI SINH HÀNG HÓA TẠI BM&F, BRAZIL VÀ BÀI HỌC KINH NGHIỆM CHO VIỆT NAM

Ngày nhận: 17/12/2013
Ngày nhận lại: 22/01/2014
Ngày duyệt đăng: 10/3/2014
Mã số: 03-14-NCTĐ-58

Nguyễn Phước Kinh Kha ()*

Tóm tắt: Bài viết này phân tích đặc điểm của ngành nông nghiệp tại Brazil từ sau chiến tranh, giới thiệu quá trình hình thành và phát triển của trung tâm giao dịch hàng hóa lớn nhất tại nước này vào thời điểm năm 2007 - Brazil Bolsa de Mercadorias e Futuros (BM&F). Bài viết đã phân tích một số điểm nổi bật trong hoạt động của BM&F và từ đó rút ra những bài học kinh nghiệm cho Việt Nam: (i) Mối liên kết chặt chẽ giữa chính sách của chính phủ và chiến lược kinh doanh của BM&F; (ii) Sự liên kết giữa sàn giao dịch hàng hóa và ngân hàng; (iii) Không ngừng phát triển các hoạt động hợp tác và liên kết quốc tế nhằm mở rộng thị trường; (iv) Chính sách sử dụng ủy ban tư vấn sản phẩm như là cầu nối giữa sàn giao dịch và những thành viên tham gia thị trường cũng là một chiến lược tốt cho sự phát triển bền vững; (v) Việc hợp nhất thị trường hàng hóa vật chất nội địa.

Từ khóa: Phái sinh, phái sinh hàng hóa, Brazil Bolsa de Mercadorias e Futuros (BM&F).

Đặt vấn đề

Phát triển giao dịch phái sinh hàng hóa đã và đang là đề tài nóng tại Việt Nam. Hiện tại Việt Nam đã áp dụng phái sinh hàng hóa cho một số mặt hàng như cà phê, cao su, thép... nhưng các giao dịch này chưa phát triển mạnh. Bài viết này giới thiệu quá trình hình thành và phát triển của trung tâm giao dịch hàng hóa lớn nhất tại nước này vào thời điểm năm 2007 - BM&F. Mặc dù vào năm 2008, trung tâm giao dịch này đã sáp nhập với một trung tâm giao dịch lớn khác là São Paulo Stock Exchange (BOVESPA) để trở thành trung tâm giao dịch BM&FBOVESPA, giúp Brazil trở thành một trong những trung tâm tài chính lớn nhất trên thế giới (Báo cáo tài chính của BM&FBOVESPA, 2008). Tuy nhiên, tác giả vẫn muốn phân tích thời điểm mà trung tâm giao dịch BM&F bắt đầu hình thành và phát triển, đặc biệt là các sản phẩm phái sinh hàng hóa, với thế mạnh từ một đất nước có ngành nông nghiệp phát triển, nổi bật nhất là ngành cà phê. Qua đó, sẽ thấy được những điểm tương đồng với ngành nông nghiệp tại Việt

Nam trong giai đoạn hiện nay, cũng như học hỏi được các bài học kinh nghiệm trong quá trình điều hành và phát triển sản phẩm hàng hóa phái sinh tại trung tâm giao dịch này.

Kết quả nghiên cứu và thảo luận

BM&F là sàn giao dịch hàng hóa lớn và quan trọng nhất khu vực Mỹ Latin (Bảng 1). Ngoài ra, còn có 29 sàn giao dịch hàng hóa khác nằm khắp đất nước, tuy nhiên các sàn này chủ yếu giao dịch mua bán ngay hoặc kỳ hạn mặc dù được trang bị hệ thống điện tử liên kết có thể thực hiện được giao dịch tương lai. Được thành lập vào năm 1985, sau đó sáp nhập với São Paulo Commodities Exchange (BMSP), nơi đầu tiên cung cấp hợp đồng tương lai hàng hóa, BM&F là sàn giao dịch chủ yếu cung cấp các sản phẩm hàng hóa nông nghiệp truyền thống như cà phê, gia súc sống và bông. Năm bắt được xu hướng thị trường, BM&F mở rộng sản phẩm của mình bằng cách tham gia vào thị trường ngoại hối và chứng khoán nợ cùng với việc phát triển để trở thành trung tâm thanh toán bù trừ quan trọng nhất tại